

לישנא אחרינא, כך יש לדייק מהברייתא:

חיובא הוא דליכא על השבועה השניה.

הא תוקף של שבועה איכא. (1)

ולמאי הלכתא? באיזה ענין יתבטא תוקף השבועה השניה, אחרי שאין לוקים עליה?

לכדרבא.

דאמר רבא: אם נשאל על הראשונה — עלתה לו שניה תחתיה.

והוינן בה: לימא מפייע ליה לרבא ממה ששנינו:

מי שנדר שתי נזירות, ומנה את הראשונה, והפריש קרבן, ונשאל עליה — עלתה לו הנזירות השניה בראשונה!

ודוחה הגמרא את הראיה, כי אפשר לומר שדין זה הוא רק כגון שקיבל עליו שתי נזירות בבת אחת.

מתניתין

פתם נדרים — להחמיר, ופירושם — להקל, יח-ב וכפי שתבאר המשנה —

אך שבועה חלה אינה חלה על דבר מצוה אלא רק על דבר שהוא רשות, ואין אדם יכול להשבע שלא לקיים מצוה, ואם נשבע שלא לישב בסוכה, לא חלה שבועתו.

אלא, החומר בשבועה הוא משום דכתיב בה, בשבועה, [שמות כ], "לא ינקה".

שנינו במשנה: הנשבע "שבועה שלא אוכל", וחזר ונשבע "שבועה שלא אוכל", ואכל — אינו חייב אלא אחת.

אמר רבא: אם נשאל על השבועה הראשונה — השבועה השניה חלה עליו.

וממאי, מהיכן אני למד זאת? —

מדלא קתני בברייתא "אינו אלא שבועה אחת", וקתני "אינו חייב אלא אחת" — משמע שרק לענין מלקות, אינו חייב שתי מלקויות אלא אחת, אבל יש תוקף גם לשבועה השניה.

כי מה שאינו לוקה גם על השנייה, משום שכל עוד קיימת השבועה הראשונה ומחייבת אותו, רווחא [מקום מרווח, פנוי] הוא דלית לה לשבועה השניה לחול, והרי היא תלויה ועומדת.

אבל כי מיתשיל, כאשר נשאל על חבירתה, השבועה הראשונה, חיילא השבועה השניה.

שבועה חלה על שבועה. אם הוא משום הדין הכללי שאין איסור חל על איסור, הרי סובר הפרי מגדים, שאין כלל זה אלא ביחס למלקות ולשאר עונשים, אבל האיסור השני עצמו חל, והוא הדין בשבועה.

אך אם הפטור הוא משום שאין שבועה חלה לקיים מצוה, וכאן הוא מצווה שלא לעבור על

1. האחרונים דנו בשאלה, האם הדין שאין שבועה חלה על שבועה אומר שאין איסור כלל מחמת השבועה השניה, או שהוא רק פטור מקרבן ומלקות.

הרדב"ז סובר שיש איסור, ויש להביא ראיה לדבריו מכאן.

ולכאורה הדבר תלוי בסיבת הדין שאין